

[Transcript] Genstart / Et sjældent drab

Den 38-årige Thomas Thompson blev i dag fundet skyldt i i drabet på Mia-skade Havke-Steven. Han er også fundet skyldt i, at partier den 22-årige kvinde overfor at forsøge på voldtægt. Overvågningsbillederne af den 22-årige Mia-skade Havke-Steven, der forlader et diskutek i Ollbo, og forsvinder væk i en mørk personbil, brænder sig fast hos mange. Men det er så trist. Altså, jeg har ikke kendt hende, men hun er herinde, og jeg føler, at jeg kender hende.

Nu har landet år senere, at der satte juridisk punktum i sagen.

En 38-årig mand er kendt skyldt i i drap, usømlig omgang med liv og forsøg på voldtægt.

Det var et enigt nævning i ting, der i dag nåede frem til den afgørelseveraten i Ollbo.

Selvom den slags drap er uhyr og sjældne og svære at forebygge, så kommer det den her gang alligevel til at forstøre betydning for indsatsen mod drap på kvinder, en andre sager før har gjort.

Regeringen og den nye Ligestillings- og Transportminister, Trine Bremsen, vil sætte gang i udviklingen af en national handleplan mod vold og drap på kvinder.

Genstart handler i dag om drabet og hvad det har ændret. Jeg hedder Anna Ingrish.

Hvordan har det været for dig at følge den her rettse?

Det har været intensst. Det er en voldsom sag. Der er også en del etiske forhold. Man skal tænke over, når man dækker den som journalist. Så ja, jeg synes, at det har været udfordrende her.

Du har beskæftet dig meget med kvinedrapp også før den her sag. Du ved rigtig meget om det. Hvad har den viden betydet for dig, når du har siddet i rettslokalen?

Der er ingen tvivl om, at det betyder noget for mig, at jeg kan være professionel.

Jeg vil aldrig, som mange andre har gjort, og det skal de jo gøre, men jeg vil aldrig trække et nummer i køen og gå ind til sådan en sag som privatperson.

For mig betyder det meget at have så meget viden at stå på, sådan at når jeg sidder og lytter til de macabre detaljer, der har været i den her sag, så kan jeg slutte mine professionalisme til.

Fordi ellers så tror jeg, at det vil påvirke mig på en anden måde, end det har gjort.

Line Wobben er journalist og eksistensredaktør på politikken og har i flere år skrevet om drab på kvinder.

Hun er blandt andet medforfatter til boen en forudsigelig forbudelse, der belyser kvinedrapp i Danmark.

Et bogeprojekt hun er i fuld gang med, da politiet pludselig efterlyser en ung kvinde i februar sidste år.

På det tidspunkt ligger der på mit bord Mabber i Starke, der ligger tornhøje stabler af bøger, som alle sammen handler om drab på kvinder.

Jeg har på det tidspunkt sammen med min bogmarker altså Hedegår Thompson, som er rettsmediciner, indsamlet viden fra hele verden omkring det her emne.

Jeg har taget mig over 40 eksperter om kvinedrapp og vold med kvinder, og jeg er en måned fra at skulle tage ordflov for at skrive den her bog om kvinedrapp.

Og så sker det her.

Og hvad er det for et overordnet billede, der træder frem både i de år, hvor du dækker det journalistisk, men jo måske især delshed i arbejdet med din bog om drab på kvinder?

Hvad er det for en fortælling, man kan trække ud af det?

Jamen det, som er så tydeligt, det er, at kvinder bliver slået hjælp på en helt anden måde en mænd. Det er mænd, der slår både mænd og kvinder hjælp primært, men det foregår i det nære.

Det er piberen, der bliver slået hjælp af deres forældre, det er kvinder, der bliver slået hjælp af

[Transcript] Genstart / Et sjældent drab

deres partner eller ekspartner,
det er møder, der bliver slået hjælp af deres psykiygesønder, altså det er de nære drab, det er det billede, der træder frem.
Men det er klart, at når man skal se på det fulde billede, så er der også denne her kategori af kvindedrapp, som er begået af fremmede mænd med et sexuel motiv.
Og grunden til det er også rigtig interessant, og det, der falder øjnene med det, det er, at det er det, vi allermost bange for,
og det er, at frygten ligger, den ligger ikke hos familiemedlemmerne, det er ikke de nærmeste, vi frygter som vores gærningsmænd,
det er den fremmede, selvom det ikke er ham, vi finder i statistikken.
Og med i det her arbejde, så kommer efterlysningen af Mia Skadehavke Steven, og nogle dage senere så står det jo klart, at hun er blevet drabt.
Hvilke tanker gør du dig om sagen på det tidspunkt?
Ja, men ret hurtigt efter det står klart, at hun er blevet slet hjælp, der skriver jeg faktisk en analys i erversen, hvor jeg understreger, hvor sjældent det her er.
Og det er fordi, at man med det samme i medierne begynder at tale om kvindersikkerhed i nattelivet,
der er rigtig mange, der står frem og fortæller om den her frygt for at blive overfallet, et gammelt hashtag, som man allerede på det tidspunkt har gået verden rundt over for inden, text me when you get home, bliver kæmpe stort på Twitter,
og det, som tager fokus, er den her utrolig store frygt, for at der skal ske unge kvinder noget, når de går hjem fra byen.
Og det følger han mig kaldet til i hvert fald og skriver om, at det skal man, om man så må sige, ikke være bange for, hvis man kigger på statistikkerne.
Et hav af blomst og lys ligger så tungt over Aalborg her til aften.
Det er kæmpe emnet med, at man lige pludselig ikke kan følge, at man kan gå alene hjemme efter en tur i byen.
Det følger mig og sådan nogle gode mennesker, de bare lige er væk i.
Sagen fra Aalborg optager jo rigtig, rigtig mange mennesker.
Dem begynder også at sætte nogle ting i gang. Hvad er det, du lægger mærke til?
Det, der sker på det her tidspunkt, er, at Trine Brøbsen, tidligere justisminister, hun har lige fået en ny minister på os, hun har blevet livstændingsminister.
Jeg husker det som om, det var lige udenforinde, og hun griber den her sag og gør den til sine egen.
Hvold det ikke er akceptabel heller ikke, selvom det foregår bag hjemmes fire væk, og derfor skal vi blande os som samfund.
Hun besøger Daner, hun går i faggeltog, hun udtaler sig i media, og siger, vi skal gøre noget mod de her kvindedrap.
Det kan simpelthen ikke være rigtigt, at kvinder de skal gå og være bange for at blive slået ihjel, bare fordi de er kvinder.
Og det bliver simpelthen hendes dagsorden.
Og hun sætter gang i et arbejde med at forlade noget lovgivning lynhorte, jeg tror hun ret hurtigt også får videre sin embedsmænd, at det her med sexuel drab er en sjældent ting, og at hvis man skal forebygge noget, så skal det være partner drab,

[Transcript] Genstart / Et sjældent drab

fordi det regner faktisk der, hvor der er et flest drab, og yder det også der, hvor man kan gøre noget. Jeg vil gerne, at vi med denne her handlingsplan får ændret vores opfattelse af vold. Samme måned, som Mia Skadehavke Steven bliver fundet drabt, anholdes og varteksfængelsen en 36-årig mand for forbudelsen. I anklageskriftet fremgår det, at han er tiltalt for både voldtægt, drab og usømplig omgang med li. Og den 7. juni begynder rettsagen mod ham i Oldborg. Da jeg indkom til retten i Oldborg, så kan jeg på lang afstand se en kø foran rettsbygning, der snejler sig langt ned af gaden. Og der er jo TV-vogne og journalister og forrundene kameraer med mikrofoner osv. Så det er det en sag, der har meget. Du ved jo på forhånd en hel masse om seksualdrapp. Forud for retten har du også interviewet en af verdens førende forskere i seksualdrapp. Hvad fortæller han dig om den her typdrapp? Erik Børgart, som han hedder, som er en kanadisk professor, har studeret gænningsmæssigere i Grønland, og har været med hende i Grønland, og har været med hende i Grønland, og han hedder, som er en kanadisk professor. Han har studeret gænningsmænd bag seksualdrapp i mange, mange år. Og det han er interesseret i, det er gænningsmændens mindset. Og det han kan fortælle mig er, at man kan inddele dem i sådan to hovedgrupper. En gruppe, han kalder den sadistiske gænningsmand, og en gruppe, han kalder den forredede gænningsmænd. Og hvad er det for nogle to typer? Den sadistiske gænningsmand, det er dem, der findes færrestag. Det er en type, som får sexuell tilfredsstillelse ud af, at piene og plage og planlægge de her seksualdrapp. Det er den ene type, og det er sådan en, vi typisk kører om i en spændings Netflix-serie, eller som vi møder i kriminalromanen. Men det er faktisk den mindste gruppe. Så er der den anden type, som er den vredede gænningsmand. Det er en gænningsmand, som reagerer lidt mere impulsivt, som er drevet af et raceri eller en vrede mod kvinder. Det kan være, han er blevet afvist eller haft andre dårlige oplevelser med kvinder, men i hvert fald er han drevet af en stor vrede. Fælles for de her to, og det vigtige at understrege, det er, at de vælger deres offere tilfældigt. Det er ikke sådan, at de udser sig, at ofret tænker, det er lige præcis hende her. Og grunden til, at jeg gør så meget ud af at understrege det, det er, at derfor er det også svært at sige noget om, hvad skal ofret gøre for at undgå det her,

[Transcript] Genstart / Et sjældent drab

fordi det er så tilfældigt.
Er der nogen fælles-træk ved de her to typer,
og gærningsmand i de her sjældne seksuelle drab?
Altså kan man sige noget fælles om den?
Der er flere forskere, der også har set,
på hvilken baggrund de her seksuelle drabsben har.
En af de ting, som er slående, er,
at de tit har haft en utrolig hård og svær opvækst
med overgreb, med misbrug,
med virkelig vanskelig sociale forhold.
Jo værre en baggrund, jo værre en opvækst,
jo mere voldsom udfattet.
Ja, det vil de jo ofte gøre.
Altså det er ikke sådan, at man kan se det her udenpå.
Hvis man skal tale om, at man kan se noget,
så er det på en forudgående adfærd.
Erik Børgaard er optaget af, at hvis vi skal forbygge det her,
så skal vi prøve at fange nogle af de her gærningspersoner i opløbet,
hvis de for eksempel begover overgreb eller overfald.
Og så ligesom på den måde måske har øje for,
at det her kunne udvikle sig til noget meget værre.
Det er med den her viden,
lige nødvåben sidder i Radslokalet i Aalborg,
så at den tiltalte bliver ført ind
og skal afgive forklaring på første Radsdag.
Det ord, der best kan beskrive ham, er mindelig.
Altså han har kommunefarget hår,
han har en sort t-shirt,
og sortet sådan outdoor bukser og snikkeres på.
Han er sådan lidt pluskæbet og lidt blej.
Det sidste er jo ikke så mærkeligt, han har været fængslet i et år.
Han begynder så at komme med sin forklaring af,
hvad der har skete den aften.
Og net, hvad er det, han fortæller?
Det han fortæller er, at han er inde i Aalborg,
og han kører rundt derinde for at se lidt på natte livet.
Det er efter, at der er åbnet op efter corona,
og han tager derind for at fornemme stemningen, siger han.
Og så ser han en pige, som er let på klet
og som står og fryser ved et busstopsted,
og så tilbyder han hem et lift.
Og så kører de afsted, og falder i snak,
og hun bliver hurtig interesseret i ham,
og ønsker sexuell kontakt.

[Transcript] Genstart / Et sjældent drab

De bliver enige om at dyrke sex ude i skoven,
og så stannes de i bilen og går ud.
Og da de er på vej hen imod et træ, så falder hun,
og en taske hun har om halsen,
rammen fra den taske sidder fast i noget,
og giver et ryk i hens hals, da hun falder.
Han tager hende ind i bilen,
og da han kører afsted med hende, der undrer hun i bilen,
han er faktisk på vej til at køre hende til hospitalet.
Men da han pludselig kan mærke hendes puls,
så vælger han i stedet for at køre hjem,
og skaffer sig af med livet.
Det er hans forklaring.
Udviser han nogen sådan følelser under sin egen fortælling?
Der er et tidspunkt, hvor han udviser følelser,
og det er da han skal fortælle,
at han kører afsted med hende,
og at hun har kommet til skade ved det her fald,
som han siger,
og så fortæller han, at han er hende,
mens hun ligger med hovedet op imod ham,
ind i bilen, når han kører afsted,
og så har han hendes hånd,
og beder hende give et tryk, hvis hun stadig er i livet,
og da han skal fortælle det, der grader han
over sin egen fortælling.
Og den er jo blevet fuldstændig afvist af retten.
Den 38-åriges fortælling bliver modsagt
af en række beviser og vidner,
blandt andet anerætsmediciner,
der kalder hans forklaring usensynlig.
Undervejs isagen vælger anklæren også at afhøre
en række vidner, der fortæller om drabsmandens karakter
og personlighed.
Det vidne, der gør mest indtryk, er nok den X-kasse,
der fortæller, at han udover har været kontrollerende
og overvåget hende,
så også et tidspunkt,
så også da de går fra hinanden, får han en dom
for at have klippet bremserne på hendes bil.
Det kunne jo have udviklet sig katastrofalt.
Det er ud over, så kommer der også en sag frem,
om at han har for fuldt en yngre kvinde
og beluret hende,

[Transcript] Genstart / Et sjældent drab

og det har han også stømt for
at have ligesom onaneret op af hendes vindu.
Så der er tidligere eksempler på,
at han har opført sig grænsoverskridende.
Hvilket indtryk gør det at høre, de her beskrivelser er?
Jeg tænker det tegner et billede af,
at den her person, selvom han ud af til har virket,
som om han havde et helt aminteliv,
han havde et arbejde som elektriker,
og han havde en hund,
og bodde i et parcel udenfor Aalborg.
At han har haft en anden side
gennem de her vidner, så bliver der tegnet et billede af
en mand, som ønsker kontrol,
en mand, som dyrker grænsoverskridende sex,
en mand, som lurker om sin egen,
eller for at komme i kontakt med yngre kvinder,
og som også til kolleger viser videoer,
at kvinder, der bliver voldtræet,
kvinder, der får skådet hovedet af,
og den slags ting.
Politiet finder også på hans computer,
tusindvis af billeder af kvinder,
i en mappe, hvor der står beluring ukendte kvinder.
Altså, han har beluret kvinder, han har taget
billeder af dem, som han har systematiseret,
har fliggende i mapper på sin computer.
Der kommer også en mentalaklæring frem i retten.
Hvordan beskriver den ham?
En mentalaklæring beskriver ham
med det, man kalder en dystsocial personlighedstruktur,
og det er det, vi i gamle dage ville kalde en psykopat.
Så de tegner et billede af en, som er,
som der står meget personlighedsforstyrret.
Han er jo anklagede for at have voldtædet
mere skadehavge steven.
Hvordan forsøger anklæren af beviste?
Det forsøger hun på forskelligvis,
altså dels gør hun ret meget ud af
at afhøre vidner, der kan fortælle,
hvor beruset mere skadehavge var.
Og det er jo for at påvise,
at hun umuligt kan have givet samtykke til siks.
Hun forsøger også at tegne billede af,

[Transcript] Genstart / Et sjældent drab

at han har kørt rundt inde i byen,
i mange, mange timer, både aften før,
men også sammen net.
Altså for at tegne billede af,
at han er på jagt efter et offer, som hun siger.
Og indimellem er han hjemme
og ser noget porno på sin computer,
som handler meget om sådan noget unge kvinder
og unge berusede kvinder
og den slags ting.
Så gør hun også rigtig meget ud af
nogle fund, der har været i skoven,
der hvor man mener,
at der har fundet et overgrebsted.
Der bliver fundet, offerede nøgler,
en hårelæstik,
også sådan nogle brystplastre,
flere forskellige steder.
Og det anklæren forsøger påvise med,
at der har været fundet kampsted.
Mier skadehavge har forsøgt at slippe fra,
sin overfalsmand ude i skoven.
I rettagen udspørg, at anklæren har måske
meget detaljerede om,
hvordan han har forsøgt at skaffe sig af med livet.
Det er jo ret markebror og voldsom detaljer,
der i den forbindelse er kommet frem.
Hvordan har det påvirket dig,
at overvære den rettage
og høre hans beskrivelser?
Anklæren bruger i omvejende halvende time
på at udspørge ham i detaljer omkring,
hvordan han partier det her offer.
Og det er utrolig ubehageligt
og voldsomt at høre på.
Og det er det for alle, der sidder inde i det ret lokale.
Vi skal lige huske os, at offerets pårørende
også er til stede.
Det er voldsomt.
Hvordan ser man så sådan noget,
som kommer så langt ind under hoveden på en?
Jeg har mange års affaring, som rettede droger der.
Vi har dækket virkelig voldsom sager
og har også skrevet den her bog, om der er op på kvinder.

[Transcript] Genstart / Et sjældent drab

Så på den måde er det ikke fordi, der er noget, der kommer bag på mig her. Jeg har heller ikke haft meget rit om det. Men det er klart, at nogle af de detaljer, som han sidder og fortæller, som anklæren får ham til at forklare, det forleder mig aldrig igen. Onsdag i den her uge samles retten igen i Aalborg, da der skal afsige skyldskendelse i sen. Det er meget intensst. Altså, der er simpelthen så stille inde i det lokale, så man nærmest ikke kan forstå, at der sidder over 60 mennesker derinde. Det eneste, man kan høre, er det i journalisternes finger på testatueret og så sekundviseren på et uge. Der er rett for, at man læser denne her dom op. Tilsælde, han fortrækker ikke en mine. Han bliver kendt skyldig i et drab og usømelig omgang med li, og så bliver han også dømt skyldig i forsøg på voldtægt. Men retten har altså ikke fundet det tilstrækkeligt bevist, at han har voldtædt hende. Hvad siger de om det? Det, som de lægger vægt på, er, at de mener, han har haft et motiv til et sexuel overgreb. Det mener de er påvist. Men når de ikke mener, der kunne påvise den voldtægt, så er det jo fordi, at han har simpelthen skåret hende i så små stykker, så der ikke findes fysiske beviser for det. Og derfor vil de at dømme ham for forsøg og ikke for voldtægt. Vi talte jo om tidligere i starten af vores samtale her. Altså, at Sagen her har sat gang i nogle politiske initiativer nærmest fra 1. dag fra februar sidste år, da det startede. I sommer derved tager Folketinget så en handlingsplan mod partners drab på kvinder. Så nyder det fra regeringen, der i dag kommer med et udspil, der skal styrke indsatsen mod partners vold og drab. Hvad er det for en plan? Jamen, det er jo en handlingsplan, som faktisk lige præcis i de her dage er kommet ud i sin fulde form. Altså, den er på, som jeg husker, 23 punkter. Og den handler både om at forbygge vold mod kvinder og partner drab på kvinder. Så det er mange forskellige initiativer, som har videre taget ret i Folketinget. Hvad tror du det kommer til at betyde for det her område altså for at drab på kvinder i Danmark?

[Transcript] Genstart / Et sjældent drab

Nu er det jo sådan, at vi har forholdsvis få drab vidt lille land og antalsmæssigt, så er det jo mellem 40-50 drab om året. Og cirka 38% af dem er drab på kvinder. Så det er, om man så måske i små tal, stor udsving. Så der kommer til at gå i en overreike, for at vi kan se, hvilken effekt det her har. Men det, man skal huske er, at når man går ind og forbygger drab, så kommer man også ind og forbygger vold. Og det her er jo altså, hvad skal man sige, drab er toppen af et kæmpe stort isbjerg af social elendighed. Så når man laver forbyggelse på det her område, så kommer det mange familier, kvinder, men og børn til gode. Du har jo taget med de førende forskere på området, når det handler om de her sjældne seksuale drab, altså, hvor gerningsmand og forhjælg kender hinanden. Er der noget håb i, at man også måske på et tidspunkt kan forbygge undgå sådan nogle drab som det, vi har set i Holbo? Anna, jeg ville virkelig ønske, at jeg kunne svare ja på det spørgsmål. Men det synes jeg ikke, jeg kan. Det er som sagt meget sjældent, offentlig og utroligt tilfældigt udvalgt. Og der vil altid være den her type drab. En af de ting, som Erik Borgarts sage til mig under det interieue var, at den her type drabsmænd har altid fandt os. Vi har altid kendt til dem. Jack The Ripper er en af dem, det er flere hundre år siden, at den første psykiater beskrev den her type gerningsmænd. Så de vil altid finde sig ude, og dermed vil der også altid finde den her type drab sted. Kan man sige, at drabet på Mia i alt sin brutalitet og meningsløshed, så alligevel fik politikerne og måske befolkningen til at rykke på nogle områder, hvor der kan ændres noget. Nemlig de drab, som man måske faktisk på sekant forebygge og forhindre. Det kan man godt. Hvis man skal forsøge at finde mening med noget så utroligt meningsløst som den her sag, så er det da, at det har gjort en forskel i mangs bevidsthed og også i den politiske debat og handling. Ligne Woopen, tak for på syddag. Selv tak. I går idømte ratten gerningsmændene for varing, og han valgte et anke dom til landsrätten. Efter ratssagens afstutning udsendt familien til Mia skade Havke Steven et bræv til offentligheden. De skriver, dommen ændrer ikke på, hvad vi har mistet. En datter, en kæreste, en søster, en, vi har elsket. Vores kærlige, beting som livsklede Mia kommer ikke tilbage. Vi håber, at børn og unge husker på, at Mia stød er en galt mans værk, og ikke er en generelt frygt værdig. Og ikke las os skramme fra at leve det fantastiske og fri liv, der er mulighed for i Danmark. Vi vil gerne udtrykke en stor tak til hele Danmark, for all den sympathy, hjælp og omsog, vi har mærket.

[Transcript] Genstart / Et sjældent drab

Vi har behov for at takke alle, som i forbindelse med vores store og meningsløse tab har haft berøring med os.

Mia var fuld af empathi og omsorg over for andre mennesker.

Hun elskede sin familie, kæreste og venner.

Hun var alt det, man kunne ønske sig af en datter.

Os, der elsker Mia, kommer til at savne og mangle hende i resten af vores liv.

Og så er det, vi har været i Danmark.

Og med det slutter Danes genstart.

Bag udsendelsen stod Emma Albeck høj, Liene Fabrisius, Albert Jone til Nyland og Søren Elbeck.

Jeg hedder Anna Ingris.

Gå på opdaleset i alle deres podcast og radioprogrammer.